
Zbornik za umetnostno zgodovino

Archives d'histoire de l'art

Art History Journal

Izhaja od / Publié depuis / Published Since 1921

Nova vrsta / Nouvelle série / New Series LVII–LVIII

Ljubljana 2021–2022

ZBORNİK ZA UMETNOSTNO ZGODOVINO N.S. LVII–LVIII/2021–2022

Izdalo in založilo / Published by

SLOVENSKO UMETNOSTNOZGODOVINSKO DRUŠTVO, LJUBLJANA
C/O FILOZOFSKA FAKULTETA UNIVERZE V LJUBLJANI
ODDELEK ZA UMETNOSTNO ZGODOVINO, AŠKERČEVA 2
SI – 1101 LJUBLJANA, SLOVENIJA

Uredniški odbor / Editorial Board

KATRA MEKE, glavna in odgovorna urednica / Editor in Chief
SAMO ŠTEFANAC, urednik tekoče številke / Editor of the Current Volume
NEŽA ČEBRON LIPOVEC, NATAŠA IVANOVIČ, MATEJ KLEMENČIČ,
FRANCI LAZARINI, HELENA SERAŽIN, KATARINA ŠMID, SAMO ŠTEFANAC

Mednarodni svetovalni odbor / International Advisory Board

LINDA BOREAN, FRANCESCO CAGLIOTI, NINA KUDIŠ, VLADIMIR MARKOVIČ,
INGEBORG SCHEMPER SPARHOLZ, CARL BRANDON STREHLKE

Tehnična urednica / Production Editor

SARA TURK MAROLT

Lektoriranje / Language Editing

NIKO HUDELJA (NEMŠČINA), KATJA KRIŽNIK JERAJ (SLOVENŠČINA),
JOSH ROCCHIO (ANGLEŠČINA)

Prevajalci povzetkov in sinopsisov / Translators for Summaries and Abstracts

MAJA LOZAR ŠTAMCAR, SAMO ŠTEFANAC, KATJA URŠIČ

Oblikovanje in postavitve / Design and Typesetting

STUDIOBOTAS

Tisk / Printing

TISKARNA KNJIGOVEZNICA RADOVLJICA

Naklada / Number of Copies Printed

300 IZVODOV

Indeksirano v / Indexed by

BHA, FRANCIS

© SLOVENSKO UMETNOSTNOZGODOVINSKO DRUŠTVO, 2022

ZA AVTORSKE PRAVICE REPRODUKCIJ ODGOVARJAJO AVTORJI OBJAVLJENIH
PRISPEVKOV.

ISSN 0351-224X

ZBORNİK ZA UMETNOSTNO ZGODOVINO IZHAJA OB FINANČNI PODPORI
JAVNE AGENCIJE ZA RAZISKOVALNO DEJAVNOST REPUBLIKE SLOVENIJE

Kazalo / Contents

JANEZ HÖFLER	
Zbornik za umetnostno zgodovino – prvih sto let	11
<hr/>	
RAZPRAVE IN ČLANKI / ESSAYS AND ARTICLES	
<hr/>	
KATARINA ŠMID	
Heracles and Alcestis in the Tomb in Šempeter.	19
An Atticising Provincial Relief	
<i>Herakles in Alkestida na šempetrski grobnici.</i>	
<i>Aticizirajoči provincialni relief</i>	
<hr/>	
GUIDO TIGLER	
Un Sansone del Maestro di Artù	33
<i>Upodobitev Samsona »Arturjevega mojstra«</i>	
<hr/>	
RENATA NOVAK KLEMENČIČ	
Nekaj novih izhodišč za rekonstrukcijo kopske romanske stolnice	45
<i>Reconsidering the Reconstruction of the Romanesque</i>	
<i>Cathedral in Koper</i>	
<hr/>	
SARA TURK MAROLT	
Izgubljene, pozabljene in novo odkrite srednjeveške stenske	61
poslikave iz nekdanje cerkve in samostana sv. Frančiška v Kopru	
<i>Perduti, dimenticati e recentemente scoperti: gli affreschi medievali</i>	
<i>della chiesa e del convento di San Francesco a Capodistria</i>	
<hr/>	
ANABELLE KRIŽNAR	
Avtorstvo stenskih poslikav, pripisanih Janezu Aquili, na osnovi	83
materialne karakterizacije ometov in slikarskih tehnik	
<i>Authorship of Wall Paintings Attributed to Johannes Aquila</i>	
<i>on the Basis of Material Characterization of Plasters</i>	
<i>and Painting Techniques</i>	

GAŠPER CERKOVNIK

Srednjeveška fragmenta Živega križa in Pohoda sv. Treh kraljev 95
v Topolšici: novoodkrito delo t. i. vojvodske delavnice
*Medieval Fragments of the Living Cross and Procession
of the Magi in Topolšica: a New Work by So-called "Ducal Workshop"*

MOJCA JENKO

Lepa Sočutna s Starih Svetih gorà nad Podsredo 107
v luči novejših spoznanj
*Das schöne Vesperbild von Stare Svete gore nad Podsredo
im Licht neuer Erkenntnisse*

KATARINA RICHTER

Poslikava starejše beljaške slikarske delavnice v cerkvi 121
sv. Doroteje v Žabnicah (Camporosso in Valcanale)
*Die Fresken der Älteren Villacher Werkstatt in der Kirche
der Heiligen Dorothea in Žabnice (Camporosso in Valcanale)*

NATAŠA GOLOB

Magister Briccius Preprost de Cilia in njegove knjige 137
Magister Briccius Preprost de Cilia and his Books

MIJA OTER GORENČIČ

Epitaf Jurija Ravbarja. Razrešena uganka nagrobne freske 155
s konca 15. stoletja v stiški cerkvi
*Georg Rauber's Epitaph. The Mystery of the Late 15th-Century
Painted Epitaph in the Stična Cistercian Church Solved*

ALESSANDRO QUINZI

Correggio, Schongauer e i dipinti per la Cappella Del Bono 169
Correggio, Schongauer in slike za kapelo Del Bono

UROŠ LUBEJ

Slikar Joannes Almenak (Antwerpen ?, ok. 1640/45–po 1684) 181
The Painter Joannes Almenak
(Antwerpen ?, ca. 1640/45 – after 1684)

ENRICO LUCCHESI

Un disegno americano di Pietro Liberi per il duomo di Lubiana 199
Risba Pietra Liberija za ljubljansko stolnico v Ameriki

MONIKA OSVALD

Giovanni Pacassi starejši († 1697) in veliki oltar v Marijini cerkvi 211
na Sveti Gori pri Gorici (pred 1686)
Giovanni Pacassi il Vecchio († 1697) e l'altar maggiore
nel Santuario mariano di Monte Santo di Gorizia (prima del 1686)

STEFANO ALOISI

Considerazioni su di alcune sculture in Friuli 225
ascritte a Giovanni Bonazza
Razmišljanja o nekaterih skulpturah v Furlaniji,
pripisanih Giovanniju Bonazzi

PAOLO GOI

Per Bernardo Tabacco 239
Predlog za Bernarda Tabacca

BLAŽ KORPNIK

Nekaj novosti o kiparju Gregorju Božiču 253
New Findings on the Sculptor Gregor Božič

METODA KEMPERL

Kanoniška hiša Ciril-Methodov trg 6 in arhitekt Candido Zulliani 267
The Chapterhouse at Ciril-Methodov Trg 6 and the Architect Candido
Zulliani

POLONA VIDMAR Portret Franca Antona grofa Schrattenbacha (1712–1783) v Oaxaci <i>The Portrait of Franz Anton Count Schrattenbach (1712–1783) in Oaxaca</i>	287
MARJETA CIGLENEČKI Avguštin Stegenšek – fotograf <i>Avguštin Stegenšek – Photographer</i>	303
FRANCI LAZARINI Nekdanje evangeličansko župnišče v Radljah ob Dravi – neznano zgodnje delo Otta Bartninga <i>Former Evangelical Parson's House in Radlje ob Dravi – Unknown Early Work by Otto Bartning</i>	323
KATJA MAHNIČ Steletovo poročilo o varstvu spomenikov v prvem Zborniku za umetnostno zgodovino <i>Stelè's Report on Monument Protection in the First Volume of Zbornik za umetnostno zgodovino</i>	337
MAJA LOZAR ŠTAMCAR Mladi Gojmir Anton Kos in srednjeevropsko oblikovanje pohištva v drugem in tretjem desetletju dvajsetega stoletja <i>The Formative Years of Gojmir Anton Kos and the Central European Furniture Design Developments of the 1910s and 1920s</i>	351
LUCA CABURLOTTO La Slovenia nei manifesti del Museo nazionale collezione Salce di Treviso <i>Slovenija na plakatih zbirke Salce v Museo nazionale v Trevisu</i>	369

ŠPELA GROŠELJ

Hagija Sofija – model za klasične osmanske in sodobne
turške mošeje? Primer nove mošeje na trgu Taksim

389

*Hagia Sophia as Model for the Classical Ottoman
and a Possible Model for Contemporary Turkish Mosques?
An Example of the New Mosque on the Taksim Square*

Kanoniška hiša Ciril-Methodov trg 6 in arhitekt Candido Zulliani

---

METODA KEMPERL

Arhitekt Candido Zulliani (1712–1769) je živel in delal v Ljubljani vsaj petintrideset let. Iz Trsta se je k nam domnevno preselil leta 1731 in sodeloval pri gradnji nove župnijske cerkve sv. Petra pod vodstvom Giovannija Fusconija. V doslej znanih arhivskih virih je prvič omenjen konec leta 1734. Dne 23. 1. 1735 se je poročil z Marijo Katarino Kerniz, vdovo ljubljanskega stavbenika Simona Kerniza, s tem pa pridobil meščanske pravice, naslov stavbnega mojstra in obrtno dovoljenje. Prevezal je mestna naročila, med letoma 1761 in 1764 pa je opravljal tudi službo kranjskega deželnega stavbnega mojstra.¹ Kljub dolgoletnemu delu pa je zelo malo njegovih bolj ambicioznih del tudi arhivsko izpričanih. Največ doslej znanih dokumentov se namreč nanaša na precej utilitarna dela. Arhivsko je izpričano, da je narisal načrt in vodil gradnjo nove cerkve sv. Janeza Krstnika v Trnovem (1738–1753), da je prezidal romarsko cerkev sv. Lucije v Skaručni (1744–1746) in narisal načrt in vodil gradnjo samostanske in romarske cerkve v Velesovem (1766–1769). Večina del pa mu je zgolj pripisana.²

---

¹ Več o življenjepisnih podatkih glej Damjan PRELOVŠEK, *Ljubljanski baročni arhitekt Candido Zulliani in njegov čas, Razprave I. razreda SAZU*, XV, Ljubljana 1986, pp. 72–74, 117–126.

² Za arhivsko izpričana in pripisana dela glej Nace ŠUMI, *Ljubljanska baročna arhitektura*, Ljubljana, 1961, pp. 64, 65; PRELOVŠEK 1986, cit. n. 1, pp. 80–82, 106–122; Damjan PRELOVŠEK, s. v. Zulliani, Candido Danielle Silvestro (1712–1769), *Slovenska biografija, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Znanstvenoraziskovalni center SAZU*, 2013, <http://www.slovenska-biografija.si/oseba/sbi878935/#slovenski-biografski-leksikon> (26. 8. 2021); Robert PESKAR, Grajska kapela Petra Pavla Glavarja na Lanšprežu in njena obnova, *Umetnostna kronika*, 2, 2004, p. 6; Igor SAPAČ, *Grad Mirna*, Mirna 2004, pp. 79, 80; Helena SERAŽIN, Sakralni arhitekturni spomeniki na Kočevskem, *Sakralna dediščina na Kočevskem*, Kočevje 2006, pp. 100, 101; Igor SAPAČ, Baročni arhitekti na Slovenskem, *Arhitektura 18. stoletja na Slovenskem. Obdobje zrelega baroka*, (Ljubljana, Arhitekturni muzej Ljubljana, 10. maj–20. avgust 2007, ed. Nace Šumi), Ljubljana 2007, pp. 269, 270; Igor SAPAČ, Domovanja Petra Pavla Glavarja na Lanšprežu skozi čas, *Peter Pavel Glavar. Zbornik prispevkov iz simpozija Grm Novo mesto 2009* (ed. Marko Borko), Lukovica 2009, pp. 36–38; Blaž RESMAN – Helena SERAŽIN, *Upravna enota Kočevje. Občine Kočevje, Kostel, Osilnica*, Ljubljana 2010, pp. 373–375; Metoda KEMPERL, *Arhitekturna tipologija romarskih cerkva v 17. in 18. stoletju na Slovenskem*, Ljubljana 2012, pp. 126–130; Helena SERAŽIN – Blaž RESMAN, Umetnostnozgodovinski oris, *Upravna enota Logatec. Občina Logatec* (edd. Blaž Resman – Helena Seražin), Ljubljana 2014, p. 15. Ob tem morda ni odveč poudariti, da je Sapač med arhivsko dokumentirana dela uvrstil tudi prezidavo cerkve in samostana v Stični ter prezidavo ljubljanske hiše Mestni trg 11a, kar pa ne drži.

Med ta dela sodi tudi kapiteljska hiša na Ciril-Methodovem trgu 6, ki bo predstavljena v nadaljevanju. V kapiteljskem arhivu v Ljubljani so namreč še ohranjeni dokumenti, ki potrjujejo, da je bil Zulliani vodja gradnje.

N. Šumi je leta 1961 to hišo povezal z dvorcem Goričane, pozneje pa jo uvrstil v Zullianijev opus, kamor po njegovem mnenju med posvetnimi deli sodi še podrta Koslerjeva hiša (od 1742 dalje), prezidava dvorca Goričane (1743–1746), Peerov trakt ljubljanskega semenišča (1756–58), hotel Bidlmon na Ciril-Methodovem trgu 21 (1742) in Schweigerjeva palača na Starem trgu 11a (1756–58). Ob tem je zapisal, da je Bidlmonu podobna še hiša na Gosposki 4 (1741).³ D. Prelovšek med Zullianijeva dela ni uvrstil hotela Bidlmon in hiše Gosposka 4, I. Sapač pa je Bidlmona pustil na seznamu del, ki so slogovno blizu Zullianiju, hišo Gosposka 4 pa brez slogovne analize uvrstil na seznam del, katerih avtor bi bil lahko Johann Georg Schmidt.⁴

Kanoniška hiša Ciril-Methodov trg 6 je manjša hiša v nizu kanoniških hiš, ki stojijo nasproti stolnice. Je trisosna in dvonadstropna. Pritličje je od nadstropja ločeno s simsom. Fasada je po vsej višini predeljena s štirimi stopnjevanimi pilastri (oz. stilizirano rusticiranimi lizenami v pritličju). Ti imajo podstavke, rahlo nakazane baze in jonske kapitole s simetrično dekoracijo. Nad kapiteli in profiliranim podstrešnim vencem, s katerim se pilastri stikajo, je listna aplika. Pravokotni ušesasti okenski okvirji prvega nadstropja z masivnimi čeli so iz sivega kamna. Nad prvim in tretjim je čelo trikotno in vsebuje ploskovit relief zvončka, nad srednjim pa je polkrožno in vsebuje ploskovit relief diska. Pritlični okenski okvirji so povsem preprosti. Okna v drugem nadstropju pa imajo ozke štukirane okvirje, ki so zgoraj in spodaj opremljeni s simetrično dekoracijo, sestavljeno iz školjkastih in palmetastih elementov. Pritličje je do višine približno enega metra obloženo z marmornatimi ploščami. Portal ni postavljen v srednji, ampak v tretji osi. Sestavljen je iz osnovne plošče, ki je stilizirano rusticirana. Nad njo je na vsaki strani po en pilaster s preprostim toskanskim kapitelom. Postavljena sta na podstavek in nizko bazo. Zgoraj sta povezana z ravno profilirano preklado, ki v širini pilastrov in volutaste agrafe izstopa oz. se trikrat zalomi. Pilastra sta postavljena rahlo poševno na osnovno linijo fasade, tako da se poudari pomen portala. Fasada je na videz preprosta, a v sebi skriva premišljeno načrtovanje oz. nekaj nasprotij, ki jo delajo zanimivo. Okna prvega nadstropja so poudarjena z masivnimi sivimi okvirji, ki imajo različna čela in so v nasprotju z nežno oblikovanimi štukaturami okrog oken drugega nadstropja, ki pa se ne razlikujejo med seboj.

³ ŠUMI 1961, cit. n. 2, p. 86; NACE ŠUMI, *Arhitektura 18. stoletja na Slovenskem. Obdobje zrelega baroka* (Ljubljana, Arhitekturni muzej Ljubljana, 10. maj–20. avgust 2007, ed. Nace Šumi), Ljubljana, 2007, pp. 104–112, 115.

⁴ PRELOVŠEK 1986, cit. n. 1, pp. 72–74, 117–126; SAPAČ 2007, cit. n. 2, pp. 264, 269.

Pilastri v nadstropju so gladki, lizene v pritličju pa stilizirano rusticirane. Prav tako nasprotje ima portal, pri katerem je osnovna plošča stilizirano rusticirana, pilastri pa gladki. Sam portal je s poševno postavitvijo v nasprotju z ravno črto fasade.

Prezidava oz. obnova hiše je kar dobro dokumentirana v knjigi prejemkov in izdatkov ljubljanskega stolnega kapitlja za leto 1746.⁵ V hiši je stanoval kanonik Ferdinand baron Neuhaus, ki je imel ta naziv med letoma 1741 in 1761, potem pa je napredoval v prošta.⁶ Arhitektov načrt ni omenjen, z gotovostjo pa lahko rečemo, da je Candido Zulliani vodil gradnjo, saj je v seznamu izdatkov omenjen kot tak. Bil pa je tudi najbolj plačan med mojstri, povezanimi s prezidavo. Od celotnega zneska 367 goldinarjev in 35 krajcarjev, kolikor so mu za to plačali, je prejel kar 287 goldinarjev in 15 krajcarjev: 28. maja, 7. junija in 15. junija je skupaj prejel 250 goldinarjev,

⁵ Nadškofijski arhiv Ljubljana, (NŠAL), Kapiteljski arhiv, 298/2, Raittung Jochann Barthlmees Gälinger gewesten Capitul Schaffers und Casa inspectoris Nunmehr Seel: Seith Ersten May 1746. biß lezten Aprill 1747: Jahrs, fol. 12, Nr. 48. Vpis se nanaša na seznam izdatkov, ki vsebuje še 10 računov. Glej Priloga 1.

⁶ Matjaž AMBROŽIČ, Prošti, dekani in kanoniki ljubljanskega stolnega kapitlja, *Stolnica sv. Nikolaja v Ljubljani. 1707* (ed. Metod Benedik), Ljubljana 2008, pp. 88, 93; Obravnani viri se sicer nanašajo na kanoniško hišo kanonika Neuhausa in ne na hišno številko, a se da ugotoviti, da gre za to hišo. Cesarsko kraljevim kanonikom so namreč pripadale hiše Ciril Metodov trg 5, 6, 7, 8, 9, 12, 13 in 17 – Matjaž AMBROŽIČ, Ustanovitve zasebnih kanonikatov ljubljanskega stolnega kapitlja, *Stolnica sv. Nikolaja v Ljubljani. 1707* (ed. Metod Benedik), Ljubljana 2008, p. 80; Jože SUHADOLNIK, Hiše in njihovi lastniki, *Mestni trg z okolico in Ciril-Methodov trg* (edd. Jože Suhadolnik – Sonja Anžič), Ljubljana 2000, pp. 73–76). Na št. 13 je bila dekanova hiša (Janez Gregor DOLNIČAR, *Zgodovina ljubljanske stolne cerkve*, Ljubljana 1701–1714, Ljubljana 2003, p. 265; SUHADOLNIK 2000, cit. n. 6, p. 77; Tone KRAMPAČ, *Ljubljanske družine v 18. stoletju*, Ljubljana 2018, p. 64). Proštija je bila na št. 9 (DOLNIČAR 2003, cit. n. 6, p. 165), na Ciril-Methodovem trgu 12 je bil Kürnberg-Gallenbergov kanonikat, na Ciril-Methodovem trgu 17 je bil leta 1731 ustanovljen Schuffersteinov kanonikat (SUHADOLNIK 2000, cit. n. 6, p. 76; AMBROŽIČ 2008, cit. n. 6, p. 49), na št. 5 (na tej parceli so bile tedaj tri stavbe) je verjetno stanoval kanonik »ad baculum«. Torej je kanonik Neuhaus lahko stanoval le na številki 6, 7 ali 8. Od teh treh hiš edino hiša na št. 6 kaže slogovne značilnosti gradnje v času, ko je ta dokumentirana z Neuhausovim naročništvom. Fasadi ostalih dveh sta bili deloma prezidani v 19. stoletju, imata pa preprosta kamnita portala iz prve polovice 18. stoletja oz. iz leta 1732 (datacija portala hiše na št. 8). V kapiteljskem arhivu prav tako ne najdemo zabeleženih drugih večjih prezidav na drugih kanoniških hišah v tistem času. Pri tem nam nista v veliko pomoč niti popis prebivalstva iz leta 1754 (KRAMPAČ 2018, cit. n. 6, pp. 66, 67) niti Terezijanski kataster iz let 1748–56 (ARS, SI AS 174, Terezijanski kataster za Kranjsko, šk. 258 (fasc. 336)). Prvi namreč med cesarskim špitalom (Vodnikov trg 5) in kaplanijo sv. Jurija (Ciril-Methodov trg 11) našteva hišo bratovščine sv. Rešnjega telesa (ta je bila na Ciril-Methodovem trgu 5), hišo kanonika Štemberga, hišo generalnega vikarja Peera, kanoniški hiši grofa Barba, kanoniško hišo grofa Neuhausa, proštijo in Ravbarjev kanonikat. Drugi vir pa našteva hišo grofa Barba, hišo grofa Neuhausa, proštijo, Wollwitzev kanonikat ter hišo kanonika Štemberga. Zato se zdi, da vsaj na tem predelu hiš niso popisovali po vrsti. Ob tem morda še dodajmo, da je v Dolničarjevem času župnik bival poleg proštije, torej na Ciril-Methodovem trgu 8 (DOLNIČAR 2003, cit. n. 6, p. 165). Iz literature je razvidno, da so bili v štiridesetih letih 18. stoletja poleg dekana, prošta in kanonika »ad baculum« le trije kanoniki t.i. Friderikove ustanove in sicer Jožef Andrej pl. Stemberg (1716–1769), Janez Ferdinand baron Neuhaus (kanonik 1741–1761, prošt 1761–1771) in Karel Anton Frančišek Barbo grof Waxenstein (1728–1755 kanonik, 1755–1772 dekan) (AMBROŽIČ 2008, cit. n. 6, p. 93; glej tudi KRAMPAČ 2018, cit. n. 6, pp. 66, 67). Za pomoč pri identifikaciji kanoniških hiš se zahvaljujem Matjažu Ambrožiču in Mihi Kosiju.

1. Ljubljana, kanoniška hiša, Ciril-Metodov trg 6, glavna fasada

2. Ljubljana, kanoniška hiša, Ciril-Metodov trg 6, glavni portal

---

3. Ljubljana, hotel Bidlmon, Ciril-Metodov trg 21, glavna fasada

8. julija je prejel 25 goldinarjev, 10. julija pa še 25 goldinarjev in 15 krajcarjev za vgradnjo portala in fasado. 40 goldinarjev je Zulliani porabil za gradbeni material, ki ga je kupil pri Matiji Lušini. Dvakrat so plačali kamnoseku Karlu Bombasiju; 18. junija je prejel 10 goldinarjev za portal, 22. junija pa za dokončanje del še 8 goldinarjev. Ključavničarju Luki Obervirtu so za okovano dvojno ključavnico plačali 6 goldinarjev in

4. Ljubljana, hotel Bidlmon, Ciril-Metodov trg 21, glavni portal

12 krajcarjev, 3 goldinarje in 20 krajcarjev pa je dobil kovač Janez Jurij Kiršbaumer za manjša kovaška dela.⁷ Z gradnjo so očitno zaključili naslednje leto, saj so med

⁷ NŠAL, ŠAL/KAL 298/2, Raittung Jochann Barthlmees Gällinger gewesten Capitul Schaffers und Casa inspectoris Nunmehr Seel: Seith Ersten May 1746. Biß letzten Aprill 1747: Jahrs, fol. 12, priloga št. 48 z računi 1–10. Za neka manjša dela je bil Zulliani plačan še posebej, prejel je 3 goldinarje

februarjem in marcem 1747 kupili apno, 700 zidakov, pesek, kamnite plošče, deske in žeblje. Zidar je delal 11 dni, drugi zidar 3 dni, pomočnik 6 dni, tesar pa 2 dni; vodja zidave ni več omenjen. Za vse to so porabili še 19 goldinarjev in 2 krajcarja.⁸

Vodja prezidave Candido Zulliani je gotovo sledil svojemu načrtu, kot je to dokazano za cerkvi v ljubljanskem Trnovem in Velesovem,⁹ pa tudi sicer je bil zelo večšč risanja.¹⁰ Kot že zapisano, je portal izklesal Karl Bombasi. A vprašanje je, ali ga je izdelal po Zullianijem načrtu, ali pa si je obliko zamislil sam. Vprašanje je pomembno zato, ker je v Ljubljani še nekaj zelo podobnih portalov oz. portalov s tako zasnovo. Poskušajmo na vprašanje odgovoriti s primerjavo portala hotela Bidlmon

---

in 20 krajcarjev (NŠAL, ŠAL/KAL 298/2, Raittung Jochann Barthlmeew Gällinger gewesten Capitul Schaffers und Casa inspectoris Nunmehr Seel: Seith Ersten May 1746. Biß lezten Aprill 1747: Jahrs, fol. 12, priloga št. 51).

⁸ NŠAL, ŠAL/KAL 298/2, Raittung Jochann Barthlmeew Gällinger gewesten Capitul Schaffers und Casa inspectoris Nunmehr Seel: Seith Ersten May 1746. Biß lezten Aprill 1747: Jahrs Nr. 49. Leta 1755 so plačali še mizarskemu mojstru za sobna vrata v zgornjem nadstropju 3 goldinarje 7 krajcarjev (NŠAL, ŠAL/KAL 299, Raittung Mein Franz Xav: Marautscher Capitl Schaffers und Cassa Inspectoris Von 1.ten July 1754 biß lezten April 1755 alß Von 10 Monathen, Nr. 52); Maja leta 1757 so predelali kuhinjo in v popisu del je omenjen Zulliani, ki jim je za ta dela prodal hrastovo drevo za 1 goldinar in 25 krajcarjev (NŠAL, ŠAL/KAL 299, Raittung Mein Franzen Xaveri Marautscher Capitl-Schaffers und Cassa Inspectoris Von lezten Aprill 1757: biß lezten April 1758 alß Von Einem ganzen Jahr, Nr. 50). Avgusta 1757 pa so popravljali streho in popravili gank (NŠAL, ŠAL/KAL 298/2, Raittung Mein Franz Xav: Morautscher Capitul-Schaffers und Cassa Inspectoris Von leztem April 1756: biß lezten April 1757 alß Von Einem ganzen Jahr, Nr. 50) Candido Zulliani je pozneje še večkrat obnavljal oz. prezidaval kanoniške hiše: leta 1755 je za 120 goldinarjev popravil hišo kanonika grofa Auersperga (Ciril-Metodov trg 7 ali 8) a natančnejša dela niso opisana, od aprila 1755 do aprila 1756 pa je za 87 goldinarjev in 92 krajcarjev vodil manjša zidarska in tesarska dela na drugih kanoniških hišah (NŠAL, ŠAL/KAL 299, Raittung Mein Franz Xav: Morautscher Capitul-Schaffers und Cassa Inspectoris Von leztem April 1755: biß lezten April 1756 alß Von Einem ganzen Jahr, Nr. 50, 51, 52). Aprila leta 1758 je popravil spodnji del fasade kanoniške hiše dekana Barbo Waxensteina za 109 goldinarjev in 44 krajcarjev (NŠAL, ŠAL/KAL 299, Raittung Mein Franzen Xaveri Marautscher Capitl-Schaffers und Cassa Inspectoris Von lezten Aprill 1757: biß lezten April 1758 alß Von Einem ganzen Jahr, Nr. 40). To se verjetno nanaša na hišo Ciril-Metodov trg 7 ali 8 in ne na hišo dekana (Ciril-Metodov trg 13); grof Barbo Waxenstein je sicer 1755 postal dekan, a v kapiteljskih računskih knjigah se po navadi hiša dekana omenja posebej. Specifikacija del na kanoniških hišah v letih 1756–57 namreč omenja 6 kanoniških hiš in sicer proštijo, hišo dekana in hiše kanonikov grofa Auersperga, grofa Barba (ki je bil takrat že dekan), grofa Neühausa in grofa Stemberga (NŠAL, ŠAL/KAL 298/2, Raittung Mein Franz Xav: Morautscher Capitul-Schaffers und Cassa Inspectoris Von leztem April 1756: biß lezten April 1757 alß Von Einem ganzen Jahr, Nr. 48). Junija 1758 je bil Zulliani izplačan še za manjša zidarska in tesarska dela na hiši dekana (Ciril-Metodov trg 13) za 40 goldinarjev in 16 krajcarjev (NŠAL, ŠAL/KAL 299, Raittung Mein Franzen Xaveri Marautscher Capitl-Schaffers und Cassa Inspectoris Von lezten Aprill 1758: biß lezten April 1759 alß Von Einem ganzen Jahr).

⁹ PRELOVŠEK 1986, cit. n. 1, pp. 80–82, 118–122.

¹⁰ Ohranjeni so načrti za Velesovsko cerkev, novo mitniško stavbo in tehtnico na Bregu v Ljubljani, Špitalski most v Ljubljani, glavno stražnico in mestno ubožnico v Ljubljani ter situacijski načrt Brega v Ljubljani (PRELOVŠEK 1986, cit. n. 1, pp. 192–205; Metoda KEMPERL, Dokumenti bankalne uprave za Kranjsko kot umetnostnozgodovinski vir, *Neznano in pozabljeno iz 18. stoletja na Slovenskem* (ed. Miha Preinfalk), Ljubljana 2013, eZMono/ Neznano in pozabljeno iz 18. stoletja na Slovenskem (ijs.si) (26. 08. 2021).

(Ciril-Metodov trg 21), katerega gradnjo je N. Šumi pripisal Zullianiju, že leta 1908 pa je P. Radics objavil, da sta pri gradnji hotela Bidlmon leta 1742 sodelovala kamnoseka Franc Grumnik in Ludvik Bombasi, torej Karlov oče.¹¹ Med obema portaloma najdemo kar nekaj podobnosti, a portal hotela je bogatejši, kar je glede na velikost in namembnost hiše razumljivo. Portal ima prav tako kot portal kanoniške hiše osnovno ploščo rusticirano, a pri hotelskem se menjavajo kamni dveh globin in obdelav. Pilastra sta prav tako postavljena poševno, a sta stopnjevana, preko njuju pa tečejo pasovi, ki izhajajo iz grobo obdelanih globljih kamnov osnovne plošče. Oblike kapitelov in zidcev nad njim pa so enake. Pri hotelskem portalu pilastrov zgoraj ne povezuje ravna preklada, ampak je ta zaključek bogateje oblikovan, in sicer v obliki dvakrat konkavno usločenega čela z zelo veliko volutno agrafom na sredini. Nad čelom je plastičen relief vaze, nad pilastroma pa po ena taka krogla. Tudi zasnova šestosne fasade hotela Bidlmon je zelo podobna obravnavani kanoniški hiši, le da je precej širša in višja ter obsega tri nadstropja. Prvo nadstropje nad razkošnim portalom ima okvire oken iz sivega kamna, a so preprosti in poudarjeni le s ploskovitimi temenskimi kamni. Okviri oken drugega in tretjega nadstropja pa imajo čela, ki so povsem enaka tistim na kanoniški hiši, pri čemer se prav tako menjavajo trikotna in polkrožno zaključena, v poljih pa se menjujejo plitvo reliefno oblikovani zvončki in školjke. Sicer pa pilastri (ki so tu sicer enojni), tečejo od simsa pritličja neprekinjeno in so v prvem nadstropju rusticirani, tako kot je rusticirano pritličje kanoniške hiše. S simsom pa sta ločeni tudi prvo in drugo nadstropje. Verjetno so bili tudi pilastri pritličja Bidlmona rusticirani, a so jih pri odpiranju velikih izložbenih oken uničili. Portal s svojo širino zavzema kar dve okenski osi, zato nad njim ni pilastra, ampak prazno polje. Tako portal vizualno še bolj izstopa in poudarja središčno os. Tudi ta fasada je, tako kot fasada kanoniške hiše, premišljeno načrtovana in temelji na nekaj nasprotjih (na primer menjavanje oblike čel in dekorativnih elementov znotraj njih).

Pregled vira, iz katerega je črpal P. Radics, pokaže, da so ob gradnji zelo natančno zabeležili, kdaj in kaj je izdelal posamezni mojster oz. delavec.¹² Ob tem se je izkazalo, da je glavni portal delo kamnoseka Franca Grumnika. Ta je med 10.

¹¹ Peter RADICS, *Alte Häuser in Laibach. Geschichtserinnerungen*, I, Laibach, 1908, pp. 58–61. Za Bombasije glej Blaž RESMAN, Bombasi, *Slovenska biografija, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Znanstvenoraziskovalni center SAZU*, 2013, <http://www.slovenska-biografija.si/rodбина/sbi1019790/#novi-slovenski-biografski-leksikon>, (28. 6. 2021). Tu sicer piše, da je L. Bombasi leta 1742 v sodelovanju s Francem Grumnikom izklesal kakovostne okenske okvirje in portal hotela Pri divjem možu.

¹² Zgodovinski arhiv Ljubljana (ZAL), SI_ZAL_LJU/0488 Mesto Ljubljana, rokopisne knjige, Cod. XIII, t.e. 35, priloge h Knjigi prejemkov in izdatkov za leto 1742, Specification.

5. Ljubljana, palača Gosposka 4, glavna fasada

aprilom in 20. novembrom poleg tega izdelal večino okenskih okvirov, med njimi 18 na fasadi in 12 kamnitih okenskih čel. Poleg tega so mu plačali še za štiri okvire za kamine, vrata v atriju, kuhinji in kleti, kvadre in podstavke za slope, parapete, deset metrov parapeta za dvorano, obdelan kamen za fasado, devet izdelanih nosilnih kamnov, kamnite slope v atriju, veliki sims na fasadi, 44 metrov kamna za notranjščino, 83 metrov plošč in kvadrov za zunanjščino (morda za atrij) in nekaj drugih malenkosti. Za vse to je dobil 893 goldinarjev in 14 krajcarjev. Kamnosek Ludvik Bombasi je sodeloval pri prezidavi in gradnji le med aprilom in julijem in je prejel 207 goldinarjev in 39 krajcarjev. Plačan je bil za pet velikih stebrov (to so

6. Ljubljana, palača Gosposka 4, glavni portal

verjetno stopniščni stebri), šest malih stebrov, osem podpornih kamnov, dvoje navadnih vrat, tri okna, 36 lin in 14 metrov parapeta. Avtor načrta za zidavo hotela v viru ni naveden, omenja se le polir Matevž Škofic. Iz vira izvemo tudi o številu zidarjev, tesarjev in pomočnikov, ki so jim plačevali vsak teden sproti. Avtorju načrtov so morda plačali že kdaj prej.¹³

Ker imata portala kanoniške hiše in hotela Bidlmon zelo podobni zasnovi, okenski okviri in čela na obeh stavbah pa so tako rekoč enaki in jih nima nobena

¹³ Pri pregledu računskih knjig za nekaj let prej sicer izplačila nismo našli.

7. Ljubljana, palača Breg 12, glavna fasada

druga ljubljanska hiša, in ker vemo, da sta vsaj portala izklesala različna klesarja,¹⁴ lahko sklepamo, da sta prej kot po svoji invenciji, oba delala po načrtih. Drugih portalov Karla Bombasija (1720–1756) zaenkrat ne poznamo,¹⁵ portal hotela Bildmon pa lahko primerjamo z dvema drugima Grumnikovima deloma. Grumnik je namreč avtor vodnjaka iz leta 1729, ki je od leta 1862 vzidan v pročelje cerkve sv. Florijana, prej pa je bil vzidan v steno redutne dvorane.¹⁶ Izklesal ga je po predlogi iz Serlijevega traktata z naslovom *Extraordinario Libro di Architettura*.¹⁷ Drugo njegovo delo bi lahko bil portal kanoniške hiše na Ciril-Metodovem trgu

¹⁴ V kapiteljski računih sicer ni izrecno napisano, da bi Karel Bombasi za kanoniško hišo izdelal tudi okenske okvire, a lahko predvidevamo, da so njegovi, saj je pri prezidavi sodeloval le ta kamnosek.

¹⁵ Za do sedaj znana dela Karla Bombasija glej Blaž RESMAN, Bombasi, *Slovenska biografija*, <http://www.slovenska-biografija.si/rodbina/sbi1019790/#novi-slovenski-biografski-leksikon>, 28.6.2021.

¹⁶ Julius WALLNER, Beiträge zur Geschichte der Laibacher Maler und Bildhauer im XVII. und XVIII. Jahrhunderte, *Mittheilungen des Musealvereins für Krain*, 3, 189, p. 127.

¹⁷ Metoda KEMPERL, Zoisova palača v Ljubljani. Še enkrat o portalih glavne fasade, *Kronika. Časopis za slovensko krajevno zgodovino*, LXX/1, 2022, p. 95.

8. Ljubljana, palača Breg 12, glavni portal

7. Leta 1741 je namreč dobil 20 goldinarjev za portal hiše kanonika Barba.¹⁸ Iz knjige izdatkov je jasno, da portal ni bil del večje obnove oz. prezidave, ki bi jo vodil kak zidarski mojster, torej je portal verjetno tudi idejno njegovo delo. Ta je zelo preprost, s polkrožnim zaključkom, volutasto agrafu in z nakazanima kapi-teloma v prehodu med vertikalnim in polkrožnim delom. Tak portal je verjetno

¹⁸ Ta bi lahko bival v hišah Ciril-Metodov trg 7 ali 8, a portal št. 8 ima letnico 1732. KAL, fasc. 298, I., Raittung Mein Johann Barthlmees Gallinger Capitl=Schaffers und Casa inspectoris Seit Ersten May 1741ten biß lezten April 1742.ten als von einen Ganzen Jahr, Nr. 76, 77.

9. Ljubljana, Lichtenbergova palača, Novi trg 2, glavna fasada

znal izklesati vsak kamnosek brez načrta. Iz virov o gradnji hotela Bidlmon je tudi razvidno, da Grumnik ni znal pisati, zato je precej verjetno, da ni risal načrtov in delal po svojih invencijah. Torej sta tako Karl Bombasi kot Franc Grumnik izdelala portala po Zullianijevih načrtih. Zaradi podobnosti tako portala kot fasade kanoniške hiše in hotela Bidlmon namreč lahko sklepamo, da je Zulliani izrisal tudi načrt za pozidavo hotela Bidlmon.

A pri popisu Bombasijevih del za hotel Bidlmon je uvodoma napisano, da je dela izvedel po naročilu zidarskega mojstra Mačka. Torej bi nas to lahko navedlo na misel, da je bil vodja gradnje Gregor Maček ml. (1701–1745). Zanj vemo, da je po očetovi smrti leta 1725 prevzel vodenje gradbenega podjetja in ga močno povečal, tako da je postalo največje v Ljubljani, zaposlovalo pa kar dvesto zidarjev. A še vedno ni znano, da bi Maček stavbe tudi sam načrtoval.¹⁹ Če je Maček bil vodja gradnje hotela, je najverjetnejša razlaga ta, da je to zelo obsežno prezidavo (hotel je namreč trinadstopen in obsega dva trakta s povezovalnim stopniščem in ganki)

¹⁹ Zanj glej Blaž RESMAN, Mački, *Acta historiae artis Slovenica*, VIII, 2003, pp. 85–108.

10. Ljubljana, Lichtenbergova palača, Novi trg 2, glavni portal

sicer vodil, na njej je namreč hkrati delalo tudi po 29 zidarjev, 39 pomočnikov in 10 tesarjev,²⁰ a načrt je narisal Candido Zulliani. Gradnjo kanoniške hiše pa je vodil Zulliani, saj Mačka leta 1746 ni bilo več med živimi, pa tudi obseg del je bil precej manjši.

V Ljubljani imajo tako zasnovano fasado in zelo podoben portal še tri dvanadstropne hiše.²¹ Gre za Gosposko 4 (1741), ki jo je, kot že omenjeno, N. Šumi pripisal Zullianiju, I. Sapač pa pogojno Johanu Georgu Schmidtu ter Novi trg 2 in Breg 12, za kateri je I. Sapač ravno tako predlagal, da bi ju bilo treba najbrž uvrstiti v seznam Schmidtovih del.²²

Zasnova fasade Gosposke 4 je enaka fasadi Bidlmona, le da v širino meri 8 okenskih osi. Portal je identičen tistemu pri Bidlmonu, le da je lok zgoraj izsek elipse, izstopajoči kamni niso tako rustikalno obdelani, od kroglastih okraskov zgoraj pa je ohranjena le še leva krogla, ki pa je popolnoma polnoplastična.²³ Fasada hiše Novi trg 2 se razlikuje le po tem, da v pritličju nima pilastrov, ima pa stilizirano rustiko. Fasada je prav tako osemosna in ima poudarjeno sredinsko os, kjer pa je namesto gladke fasade (Bidlmon, Gosposka 4) tu aplicirana dekorativna štukatura. Portal je različica portala kanoniške hiše, le da je tu osnovna plošča gladka in sta pilastra, ki sta postavljena vzporedno s fasado, rusticirana. Nad ravno gredo so taki okraski, kot jih ima Bidlmon. Fasada hiše Breg 12 je bila v 19. stoletju deloma prezidana, a kljub temu je ohranila osnovno shemo.²⁴ Ker je bila v preteklosti verjetno prezidana iz dveh hiš,²⁵ je portal umeščen v tretjo os z leve. Ta je enak tistemu na hiši Gosposka 4, le da pilastra nista stopnjevana ampak zgolj bolj globoka, zato tudi pasovi iz globljih kamnov osnovne plošče ne gredo preko njiju. Zaradi tega je portal v spodnjem delu bližje tistemu pri kanoniški hiši, ima pa tudi volutno

²⁰ ZAL, SI_ZAL_LJU/0488 Mesto Ljubljana, rokopisne knjige, Cod. XIII, t.e. 35, priloge h Knjigi prejemkov in izdatkov za leto 1742, Specification.

²¹ Na tem mestu bomo obravnavali le ljubljanske stavbe, a brez Peerovega trakta ljubljanskega semenišča, saj nima portala, podrte Koslerjeve palače in predelave hiše na Mestnem trgu 11a, saj ima starejši portal, ki je verjetno Martinuzzijevo delo (SAPAČ 2007, cit. n. 2, p. 251; ŠUMI 2007, cit. n. 3, p. 111).

²² SAPAČ 2007, cit. n. 2, p. 269.

²³ Na fotografiji, objavljeni v ŠUMI 2007, cit. n. 3, p. 100, sta vidni še obe krogli, prav tako na Googlelovem posnetku septembra 2013 (dostopno na: 9 Gosposka ulica – Google Zemljevidi, 10. 5. 2022).

²⁴ Da je imela fasada že prvotno pilastrsko členitev, table med okni in okenska čela v prvem nadstropju, kaže Zullianijeva risba Brega iz leta 1751 (objavljeno v KEMPERL 2013, cit. n. 10).

²⁵ SUHADOLNIK 2000, cit. n. 6, p. 72.

agrafo.²⁶ Pri vseh hišah pa so za razliko od kanoniške hiše fasadni pilastri enojni in ne podvojeni in imajo preproste toskanske kapitele.

Analiza je torej pokazala, da so hiše Ciril-Methodov trg 21, Gosposka 4, Novi trg 2 in Breg 12 oz. njihove glavne fasade s portali vred zelo podobne kanoniški hiši, ki je dokumentirano delo arhitekta Candida Zullianija in jih lahko zanesljivo atribuiramo temu arhitektu. Kanoniško hišo je Zulliani prezidal leta 1746, prezidava hiše Gosposka 4 je datirana v leto 1741, torej tudi prezidavo hiš Novi trg 2 in Breg 12 lahko postavimo v štirideseta leta 18. stoletja. Zulliani se je zlasti pri načrtovanju portalov izkazal kot inovativen arhitekt, saj oblik ni le ponavljal ampak jih variiral tako, da je vsak portal po svoje edinstven in uravnotežen v različnosti elementov.

---

²⁶ Naj le omenimo, da je tudi portal dvorca Goričane varianta teh portalov in sicer spodaj je najbolj podoben portalu obravnavane kanoniške hiše, zgoraj pa portalu Bidlmona.

Prispevek je nastal v okviru raziskovalnega programa P6-0199 (Slovenska umetnost in umetnost Srednje Evrope in Jadrana), ki ga financira Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

PRILOGA

Verzeichnus.

Dessen, waß Nemblichen auff anschaffung des Lobl: domb Capituls Hr. Candido Zulliani Paumaister wegen der, in des herrn herrn Baron von Neühauß Capitular behausung Vorgekehrte Reparation in baaren Geld verabgevolget worden, wie hienoch zusehen.

In teutscher wehrung

	fl:	xr:	d:
N:º 1. Erstlichen Vermög anschaffung, und beyfindiger Quittung N:º 1. Empfang H: Candido Zuliani Paumaister bahr	100,	---	---
N:º 2. Inhalt Gdiger anschaffung N:º 2. Empfangt fehre H: Candido Zuliani bahr	50,	---	---
N:º 3. Craft Gdiger ausschaffung N:º 3. behöbt abermahls H: Candido Zuliani bahr	100,	---	---
N:º 4. Lauth Gdiger anschaffung N:º 4. hat H: Candido Zuliani wegen deren, von dem Mathia Luchina Erkauffen Pau Materialien Empfangen bahr	40,	---	---
N:º 5. Fehrer Empfängt er Zuliani Lauth seiner Quittung N:º 5. dath. 6. July 1746ten baahr	25,	---	---
N:º 6. Inhalt Specification N:º 6. und beyfindiger Gdiger anschaffung wurde ihme Zuliani von aufsezung eines thors in der domb= dehandtey, ²⁷ mit 8. fl: dan außweyßung der fatiada 5. fl. und zu seiner Völligen bezahlung 12 fl: 15. xr: zusamben aber Verguettet mit	.....25, 15,	---	---
			340,15
N:º 7. Item so wurde auch Lauth Gdiger anschaffung N:º 7. dem H: Bombasi Stamezmaister, wegen den zu machen habenden thor a Conto ervolgt	10,	---	---
N:º 8. Mehr wurde ihme Bombasi Inhalt Gdiger anschaffung N:º 8. zur Völliger bezahlung Vergüttet, mit	8,	---	---
N:º 9. Craft Außzügl N:º 9. wurde der Lucas Oberwürth von Verrichter Schlosser Arbeith bezahlt mit	6,	---	---
N:º 10. Weyset Außzug N:º 10. wurde auch der Hans Georg Kerschpaumber Schmidt, von Verrichter Schmiden Arbeith bezalt mit	.....3, 20,	---	---
			27, 20, ---
Voriges Latus alhero mit	340,	15,	---
Summa der Vorbeschribenen außgaaben	367,	35,	---

Viri ilustracij: Metoda Kemperl (1–10)

²⁷ Zapis, da gre za hišo dekana, mora biti napaka, saj je tako v računski knjigi pod št. 48 kot tudi na Zullianijevem in Bombasijevemu računu izrecno zapisano, da gre za hišo kanonika Neuhausa (NŠAL, ŠAL/KAL 298/2, Raittung Jochann Barthlmeo Gällinger gewesten Capitul Schaffers und Casa in-spectoris Nunmehr Seel: Seith Ersten May 1746. Biß letzten Aprill 1747: Jahrs, fol. 12, Nr. 48, popis del št. 48 in računi št. 6, 7, 8).

The Chapterhouse at Ciril-Metodov Trg 6 and the Architect Candido Zulliani

---

SUMMARY

The architect Candido Zulliani (1712–1769) lived and worked in Ljubljana for at least thirty-five years. He came to Ljubljana from Trieste in 1731 and was first mentioned in archival sources at the end of 1734. The following year he married and acquired civil rights, the title of master builder, and a craftsman's licence. He received commissions from city authorities and also worked as the Carniolan provincial master builder from 1761 to 1764. Despite his many years of work, very few of his more ambitious works are mentioned in archival resources. In fact, most of the documents known so far refer to rather utilitarian works. According to archival documents, Zulliani drew up plans for the new church of St. John the Baptist in Trnovo (1738–1753) and led its construction, rebuilt the pilgrimage church of St. Lucy in Skaručna (1744–1746), and made the plans for and led the construction of the pilgrimage church of the monastery in Velesovo (1766–1769). However, the majority of such works are merely attributed to him; among them is the chapterhouse at the address Ciril-Metodov trg 6 (1746), which is presented in this article as Zulliani's work documented in archival records. Stonemasonry elements on the building were made by the stonemason Karl Bombasi from Ljubljana according to Zulliani's plans. The main facades of four houses in Ljubljana, namely the houses at Ciril-Metodov trg 21 (the Bidlmon Hotel, 1742), Gosposka ulica 4 (1741), Novi trg 2, and Breg 12, which were previously attributed to either Zulliani or Johann Georg Schmidt, are also attributed to Candido Zulliani on the basis of stylistic analysis. All these houses have the same facade design concept and similar portal variations as the chapterhouse. It is these portals that show Zulliani to have been an innovative architect who never repeated himself but kept adding ever-new combinations of elements to similar schemes.

Sinopsisi / Abstracts

1.01 IZVIRNI ZNANSTVENI ČLANEK

Katarina ŠMID, Herakles in Alkestida na šempetrski grobnici. Aticizirajoči provincialni relief

Ključne besede: Herakles, Alkestida, Šempeter v Savinjski dolini, rimska doba, Vindonij, poliklejtovsko kiparstvo, klasicizem

Prispevek obravnava upodobitev Herakla in Alkestide na Vindonijevi grobnici na rimski nekropoli v Šempetru v Savinjski dolini. Četudi motiv relativno pogosto nastopa v rimski dobi in ga v lepem številu zasledimo v donavskih provincah, pa šempetrski prizor od njih izstopa, kar se kaže zlasti v podobi Herakla in skalnati pokrajini, po kateri stopata protagonista. Medtem ko Alkestida najbolje ustreza liku na stenski sliki v Tiru, pa pri Heraklovem poudarjenem mladostništvu, kontrapostu in navzdol uprtemu pogledu pridejo bolj do izraza poliklejtovski vzori, lik pa še najbolj ustreza Heraklu na aticizirajočem trifiguralnem reliefu v Vili Torlonia. Na grške vzore nenazadnje kaže tudi skalnata pokrajina s skalo, na kateri počiva kij. Slednji detajl je denimo prisoten pri Lizipu pripisanemu Heraklu tipa Farnese, še bolj izrazito pa pri reliefu št. 12 Telefovega friza Pergamonskega oltarja.

1.01 ORIGINAL SCIENTIFIC PAPER

Katarina ŠMID, Heracles and Alcestis in the Tomb in Šempeter. An Atticising Provincial Relief

Keywords: Heracles, Alcestis, Šempeter in the Valley of Savinja, Roman era, Vindonius, Polyclitan statuary, classicism

This paper discusses the scene of Heracles and Alcestis in Vindonius' tomb in the Roman necropolis of Šempeter in the Savinja Valley. Although the motif is relatively well spread in the Roman era and appears relatively often in the Danubian provinces, the scene in Šempeter stands out especially in the effigy of Heracles and the setting with the outcropping rock, which supports the club. While Alcestis resembles Alcestis on the wall painting in Tyros, Heracles' emphasized adolescence, contrapposto pose, and bowed head draw attention to Polyclitan characteristics, whereas the hero matches at its best Heracles in the Atticizing three-figure relief in Villa Torlonia. Nevertheless, also the rocky setting with the outcropping rock, on which the club lies, points to the Greek roots. That detail is present on to Lysippus attributed Weary Heracles and also in the relief plate no. 12 of the Telephos' Frieze from the Great Altar.

1.01 IZVIRNI ZNANSTVENI ČLANEK

Guido TIGLER, Upodobitev Samsona "Arturjevega mojstra"

Ključne besede: Samson v boju z levom, romansko kiparstvo, Arturjev mojster, Modena (Italija) katedrala, Wiligelmo

Objava reliefa v tufastnem apnencu z upodobitvijo Samsona z levom v zasebni zbirki, ki prihaja iz okolice Modene, se datira v dvajseta leta 12. stoletja in se pripisuje »Arturjevemu mojstru«, pripadniku Wiligelmove šole.

1.01 ORIGINAL SCIENTIFIC PAPER

Guido TIGLER, A Depiction of Samson by "Master of Arthur"

Keywords: Samson and the lion, romanesque sculpture, Arthur Master, Modena (Italy) cathedral, Wiligelmus

Publication of a relief in tufaceous limestone with Samson and the lion, in a private collection, coming from the surroundings of Modena, datable to the 1120s and attributable to the "Master of Arthur", a member of Wiligelmo's school.

1.01 IZVIRNI ZNANSTVENI ČLANEK

Renata NOVAK KLEMENČIČ, Nekaj novih izhodišč za rekonstrukcijo koperske romanske stolnice

Ključne besede: Koper, stolnica Marijinega Vnebovzeta, romanika, arhitektura, kripta, Oglej, Novigrad

V osnovi romanska bazilika s kripto pod dvignjenim korom in portikom na zahodu je bila v 15. stoletju podaljšana proti zahodu, v baroku pa spremenjena v dvoransko cerkev. Staro romansko stolnico je mogoče rekonstruirati na osnovi tlorisa iz leta 1690, arhitekturnih ostankov, opisov iz zgodnjega novega veka in primerjalnega gradiva. Cerkev je med večjimi stolnicami jadranskega prostora tega časa, po tipologiji – gre za triladijsko baziliko, predeljeno s stebri, ki ima apside v ravni vrsti – in po oblikovanju dvignjenega kora nad kripto je primerljiva s Poponovo fazo oglejske bazilike (1021–1031) in s katedralo v Novigradu, ki je prav tako nastala po oglejskih vzorih.

1.01 ORIGINAL SCIENTIFIC PAPER

Renata NOVAK KLEMENČIČ, Reconsidering the Reconstruction of the Romanesque Cathedral in Koper

Keywords: Koper, Capodistria, cathedral, Romanesque, architecture, crypt, Aquileia, Cittanova

The Cathedral of Koper (Ital. Capodistria) was originally a Romanesque basilica with a crypt under a raised choir in its eastern part and with a portico to the west. In the 15th century, it was extended to the west and converted into a hall church in the Baroque period. The old Romanesque cathedral can be reconstructed based on a floor plan from 1690, as well as architectural remains, descriptions from the early modern period, and comparative material. The church is among the larger cathedrals of the time in the Adriatic area. In terms of typology, being a three-nave basilica with columns, apses in a straight

row to the east, and a raised choir above the crypt, it is comparable to the Basilica of Aquileia as it was rebuilt (1021–1031) by Patriarch Poppo, and to the cathedral in Novigrad, which was also built following the models of Aquileia.

1.01 IZVIRNI ZNANSTVENI ČLANEK

Sara TURK MAROLT, Izgubljene, pozabljene in novo odkrite srednjeveške stenske poslikave iz nekdanje cerkve in samostana sv. Frančiška v Koprju

Ključne besede: samostan in cerkev sv. Frančiška, Koper, frančiškani, freske, stensko slikarstvo, 14. stoletje

Stenske poslikave so, kljub danes skopim še vidnim ostankom, v srednjem veku krasile tako notranjščino cerkve sv. Frančiška kot tudi nekatere samostanske prostore. V medvojnem obdobju so v sklopu restavratorskih del tržaške Soprintendenze v križnem hodniku zabeležili več odkritih fragmentov fresk, med katerimi sta bili najbolj ohranjeni poslikava (v dveh plasteh) v luneti portala, ki je povezoval križni hodnik s cerkvijo, in poslikava na desni strani istega portala z Marijo z detetom na prestolu, sv. Frančiškom in klečečim vitezom v priprošnji. Prav tako so bili na severni steni v cerkvi sv. Frančiška v času obnovitvenih del v 60. letih odkriti fragmenti (po vsej verjetnosti) freskantskega cikla iz življenja sv. Frančiška, v času zadnjih obnovitvenih del (2007–2013) pa tudi dve plasti stenske poslikave za sedilijami v niši na južni steni prezbiterija. Prispevek se osredotoča na zgodovino odkritja poslikav ter na njihovo slogovno in časovno opredelitev.

1.01 ORIGINAL SCIENTIFIC PAPER

Sara TURK MAROLT, Lost, Forgotten, and Newly Discovered Medieval Frescoes from the Former Church and Monastery of St. Francis in Koper

Keywords: church and cloister of Saint Francis, Koper, franciscans, fresco painting, mural painting, 14th century

Despite the scarcely visible remains, the wall paintings adorned the interior of the medieval church of Saint Francis as well as some parts of the monastery. During the restoration work of the Trieste Soprintendenza at the end of the interwar period, several fragments of fresco paintings were recorded in the cloister area. The best preserved were a fresco painting (in two layers) in the lunette of the portal connecting the church with the cloister, and the painting located on the right side of the same portal featuring the Virgin with the child on the throne with St. Francis and the kneeling knight. Fragments of mural paintings were also discovered on the north nave wall in the church of St. Francis during the restoration works in the 1960s, and in the main chapel in the niche on the south wall at the time of the last restoration works (2007–2013). The article focuses on the history of the discovery of paintings, and on their analysis.

1.01 IZVIRNI ZNANSTVENI ČLANEK

Anabelle KRIŽNAR, Avtorstvo stenskih poslikav, pripisanih Janezu Aquili, na osnovi materialne karakterizacije ometov in slikarskih tehnik

Ključne besede: Johannes Aquila, ometi, pigmenti, slikarske tehnike, avtorstvo

Janez Aquila je znan po stenskih poslikavah iz ok. 1400 v Veleméru (Madžarska), Turnišču in Martjancih (Slovenija) ter Bad Radkersburgu in Fürstenfeldu (Avstrija). V tej raziskavi smo z različnimi invazivnimi in neinvazivnimi tehnikami (OM, SEM-EDX, FTIR, XRD, XRF, VIS) analizirali materiale in slikarske tehnike, ki so jih uporabljali on sam in njegova delavnica. Pridobljeni rezultati odkrivajo veliko razliko v kakovosti tehnične izvedbe med njegovimi zgodnjimi poslikavami in kasnejšimi, ki so jih večinoma izvedli njegovi učenci.

1.01 ORIGINAL SCIENTIFIC PAPER

Anabelle KRIŽNAR, Authorship of Wall Paintings Attributed to Johannes Aquila on the Basis of Material Characterization of Plasters and Painting Techniques

Keywords: Johannes Aquila, plasters, pigments, painting techniques, authorship

Johannes Aquila is well known for his mural paintings from around 1400 in Velemér (Hungary), Turnišče and Martjanci (Slovenia), Bad Radkersburg and Fürstenfeld (Austria). In this research, materials and painting techniques used by him and his workshop were studied, applying different invasive and non-invasive techniques (OM, SEM-EDX, FTIR, XRD, XRF, VIS). Obtained results revealed a huge difference in the quality of technical execution between his early murals and his latter ones, where most of the work was carried out by his disciples.

1.01 IZVIRNI ZNANSTVENI ČLANEK

Gašper CERKOVNIK, Srednjeveška fragmenta Živega križa in Pohoda sv. Treh kraljev v Topolšici: novoodkrito delo t. i. vojvodske delavnice

Ključne besede: Topolšica, srednjeveško stensko slikarstva, ikonografija, Živi križ, Pohod in poklon sv. Treh kraljev, vojvodska delavnica

Leta 2018 so bili v cerkvi sv. Jakoba v Topolšici nepričakovano odkriti fragmenti srednjeveške stenske poslikave. Prvi prikazuje nenavadni motiv Živega križa, drugi Pohod sv. Treh kraljev. Upodobitev Živega križa je po fragmentu na Ptujju šele druga znana v Sloveniji, poslikave pa se slogovno vežejo na prav tako redka dela t. i. vojvodske delavnice, ki je delovala predvsem na Štajerskem. Na podlagi sloga jih zato lahko datiramo v drugo desetletje 15. stoletja.

Gašper CERKOVNIK, Medieval Fragments of the Living Cross and Procession of the Magi in Topolšica: a New Work by So-called “Ducal Workshop”

Keywords: Topolšica, medieval mural painting, iconography, Living Cross, Procession and Adoration of the Magi, Ducal Workshop

In the year 2018 a surprising discovery of fragmented medieval frescoes was made in St. James' church in Topolšica. The first fragment depicts an unusual motif of the Living Cross, the second one the Procession of the Magi. The depiction of the Living Cross is, after that one in the Ptuj parish church, the second example known in Slovenia, while the frescoes can be identified as a relatively rare work of the so-called “Ducal Workshop”, active mostly in Duchy of Styria. According to the style, they can be dated into the second decade of the 15th century.

Mojca JENKO, Lepa Sočutna s Starih Svetih gorà nad Podsredo v luči novejših spoznanj

Ključne besede: Lepa Pietà, Stare gore nad Podsredo, praška cesarska delavnica, Křivákova Pietà (Olomouc, Moravska), Benediktinska opatija Seeon (Bavarska), Bílá Hora (kamnolom), petrografska analiza

Plastika, razstavljena v Narodni galeriji v Ljubljani, je pripisana krogu Mojstra sv. Jakoba, najpomembnejšega kiparja Ptujskogorske kiparske delavnice, izšolanega v Pragi, v kiparski delavnici svetovidske stavbarske delavnice. Novejša češka strokovna literatura dokazuje, da so tam izdelali vrsto Lepih Pietà, izklesanih iz monolitnih blokov iz kamnoloma v Bili Hori. Raztresene so širom Evrope; naročnikom so jih dostavljali po rekah in ko-pnem. Tudi naš primerek je nedvomno izklesal v praški cesarski delavnici izšolani kipar, kar dokazuje formalne značilnosti, vključno z detajli; izjemno blizu je Křivákovi Pietà iz Olomouca (Moravska) in Lepi Sočutni iz benediktinske opatije Seeon (Bavarska). Od vseh pa se razlikuje po Marijinem pogledu v daljavo, kar dokazuje nadaljnjo stopnjo slogovnega razvoja. Kje je Lepa Sočutna s Starih Svetih gora nastala, bo ostala skrivnost vse dotlej, ko bo opravljena petrografska analiza.

Mojca JENKO, Latest Findings about the Beautiful-Style Pietà from Stare Svete Gore nad Podsredo

Keywords: Beautiful-Style Pietà, Stare gore nad Podsredo, Prague Imperial Workshop, Křivák's Pietà (Olomouc, Moravia), Benedictine Monastery in Seeon (Bavaria), Bílá Hora (quarry), petrographic analysis

This Pietà sculpture, on permanent display at the National Gallery of Slovenia, has been attributed to the circle of the so-called Master of St. James, the leading sculptor of the Ptujška Gora workshop, who had been trained in Prague, in the workshop of the St. Vitus cathedral. Bohemian researchers have recently shown that a number of Beautiful-Style Pietàs carved from the Bílá Hora quarry monoliths originated from this Prague workshop and, by river and land, travelled widely across central Europe. With its formal

characteristics and detailing, our Pietà appears to be stylistically close to Křivák's Pietà from Moravian Olomouc and to the Beautiful Pietà from the Bavarian Benedictine Monastery in Seon. Madonna's distinct gaze into the distance, though, seems to point to a later stylistic stage. Nevertheless, without a petrographic analysis, the origin of the Pietà from Stare Svete Gore nad Podsredo remains unsolved.

1.01 IZVIRNI ZNANSTVENI ČLANEK

Katarina RICHTER, Poslikava starejše beljaške slikarske delavnice v cerkvi sv. Doroteje v Žabnicah (Camporosso in Valcanale)

Ključne besede: starejša beljaška slikarska delavnica, Friderik Beljaški, Janez Ljubljanski, Žabnice, Kanalska dolina

V cerkvi sv. Doroteje v Žabnicah v Kanalski dolini so bile leta 2013 odkrite, pred kratkim (2018–2019) pa konservirane kakovostne srednjeveške freske. Poslikava severne ladijske stene je posvečena Pohodu in Poklonu sv. treh kraljev, slavoločna stena pa drugim svetopi-semskim in svetniškim podobam. Na podlagi slogovnih in motivnih podobnosti s poslikavami na Avstrijskem Koroškem so freske pripisljive starejši beljaški slikarski delavnici Friderika Beljaškega s sodelovanjem Janeza Ljubljanskega. Nastale so proti sredini 15. stoletja.

1.01 ORIGINAL SCIENTIFIC PAPER

Katarina RICHTER, Frescoes by the Elder Villach Painting Workshop in the Church of St. Dorothy in Žabnice (Camporosso in Valcanale)

Keywords: the Elder Villach Painting Workshop, Friedrich of Villach, Johannes of Laibach, Camporosso, Valcanale

In 2013 medieval frescoes of considerable quality were discovered in the small church of Saint Dorothy in Camporosso in Valcanale, Italy. They have also recently been conserved (2018–2019). The north wall of the nave is dedicated to the scenes of the Journey and Adoration of the Magi while the triumphal arch is decorated with more scenes from the Bible as well as images of saints. On the basis of stylistic and motif similarities to wall paintings in Carinthia, Austria, the frescoes may be attributed to Master Friedrich of Villach and his Elder Villach Painting Workshop with the collaboration of Johannes of Laibach. The frescoes were painted towards the middle of the 15th century.

1.01 IZVIRNI ZNANSTVENI ČLANEK

Nataša GOLOB, Magister Briccius Preprost de Cilia in njegove knjige

Ključne besede: Brikcij Preprost iz Celja († 29. 11. 1505), zasebna knjižnica, Brikcijevi podpisi, latinski avtorji, italijanski humanizem, dunajsko knjižno slikarstvo

Brikcij Preprost iz Celja je bil profesor na dunajski Artistični fakulteti, večkrat njen dekan in kancler oz. rektor Univerze na Dunaju. Kot profesor latinščine je bil dobro seznanjen z rimsko književnostjo in s humanističnimi tokovi v Italiji, ki jih je v svojem delovanju uvajal na dunajsko univerzo in dvor. Iz njegove knjižnice, ki jo je zapustil Bursi Ramung, se je ohranilo – z njegovimi podpisi izkazani – pet rokopisov, pet prvotiskov in štiri enote so utemeljeno pripisane njegovi knjižnici. Članek obravnava tudi rokopisne in slikarske povezave med rokopisi z Dunaja in dežele Kranjske.

Nataša GOLOB, Magister Briccius Preprost de Cilia and his Books

Keywords: Briccius Preprost de Cilia († 29. 11. 1505), personal library, Briccius' subscriptions, Latin authors, Italian humanism, Viennese illumination

Briccius Preprost de Cilia was professor at the Vienna Artistic faculty, several times its Dean and also the Chancellor of the Vienna University. As a professor of Latin, he was well acquainted with Roman literature and humanistic currents in Italy; during his professorship he introduced humanistic values at the University and at the Court. From his library, which he bestowed to Bursa Ramung, we definitively know of five manuscripts with his subscriptions, five incunabula and a further four units, all ascribed to his library. The paper also tackles the connections between manuscript and illumination production from Vienna and Carniola.

Mija OTER GORENČIČ, Epitaf Jurija Ravbarja, Razrešena uganka nagrobne freske s konca 15. stoletja v stiški cerkvi

Ključne besede: Stična, samostanska cerkev, nagrobna freska, Jurij Ravbar, 15. stoletje

Prispevek prinaša odkritje, komu je bila posvečena nagrobna freska na slopu med glavno in južno stransko ladjo pod pevskim korom cistercijanske cerkve v Stični. Freska velja za edino znamenje renesanse v slovenskem zaledju v zgodnjih osemdesetih letih 15. stoletja. V članku je predstavljeno, da je bila freska naslikana za Jurija Ravbarja. Avtorica ugotavlja, da je bilo v naslikani luneti freske prvotno več grbov, od katerih je danes ohranjen le še grb ogrskega kraljestva. Grbe interpretira v smislu izražanja pripadnosti cesarju Frideriku III., ki je imel na svojem nadvojvodskem pečatu levo ob svoji podobi staroogrski grb ter grbe Avstrije, Koroške in Slovenske marke.

Mija OTER GORENČIČ, Georg Rauber's epitaph. The Mystery of the Late 15th-Century Painted Epitaph in the Stična Cistercian Church Solved

Keywords: Stična, monastery church, epitaph, Georg Rauber, the 15th century

The contribution at hand presents the discovery of the identity of the person to whom the epitaph on the pier between the main nave and the southern nave under the choir loft of the Cistercian church in Stična was dedicated. The fresco is considered the only sign of the Renaissance in the Slovenian hinterlands in the early 1480s. The article demonstrates that the fresco was painted for Georg Rauber. The author determines that the painted fresco lunette originally contained several coats of arms, of which only the coat of arms of the Kingdom of Hungary has been preserved. She interprets the coats of arms as an expression of loyalty to Emperor Frederick III, whose archducal seal included the coat of arms of the Kingdom of Hungary and the coats of arms of Austria, Carinthia, and Windic March to the left of his portrait.

1.01 IZVIRNI ZNANSTVENI ČLANEK

Alessandro QUINZI, Correggio, Schongauer in slike za kapelo Del Bono

Ključne besede: Correggio, kapela Del Bono, Parma, Martin Schongauer, renesansa, grafične predloge, slikarstvo

Sliki Mučeništvo svetih Placida, Flavie, Eutikija in Viktorina in Kristusovo objokovanje sta nastali v letih 1522–24 za kapelo Del Bono v benediktinski cerkvi sv. Janeza Evange-lista v Parmi in sodita med Correggiove vrhunce. Pri nastanku obeh platen so bile odlo-čujoče tako želje naročnika, benediktinskega patra Placida Del Bona, kot njuna postavitev na vzdolžni steni družinske kapele Del Bono. Doslej neopažen je ostal vpliv bakrorezov Martina Schongauerja Kristusovega bičanja in Kristusovega polaganja v grob iz cikla Pasijona, iz sredine osmega desetletja 14. stoletja. V sv. Placidu smemo prepoznati tudi naročnikov portret.

1.01 ORIGINAL SCIENTIFIC PAPER

Alessandro QUINZI, Correggio, Schongauer and the Paintings for the Del Bono Chapel

Keywords: Correggio, Del Bono Chapel, Parma, Martin Schongauer, Renaissance, prints as models, painting

The paintings *The Martyrdom of Saints Placidus, Flavia, Eutychius and Victorinus* and *The Lamentation of Christ* were created in 1522–24 for the Del Bono Chapel in the Benedictine Church of St. John the Evangelist in Parma and are among Correggio's high-lights. Both the wishes of the client, the Benedictine Father Placido Del Bono, and their placement on the longitudinal wall of the Del Bono family chapel were decisive in the creation of the two canvases. Until now, the influence of Martin Schongauer's copperplate engravings of *Flagellation* and *Entombment* from the *Passion cycle*, from the middle of the eighth decade of the 14th century, has remained unnoticed. St. Placidus can also be recognized as the client's portrait.

1.01 IZVIRNI ZNANSTVENI ČLANEK

Uroš LUBEJ, Slikar Joannes Almenak (Antwerpen ?, ok. 1640/45–po 1684)

Ključne besede: Almanach, Joannes Almenak, Frans de Neve II., Antwerpen, Dunaj, Ljubljana, presta, holandsko in flamsko slikarstvo 17. stoletja

Članek razkriva identiteto flamskega slikarja, ki je bil do zdaj znan le kot Almanach, Almenak iz Antwerpna in Almenaco Belga, na podlagi dokumenta s krstnim vpisom z dne 7. april 1679, Dunaj, kjer je prvič omenjeno tudi njegovo ime. Botra sta bila slikarja Joannes Almenak in Frans de Neve II.. Zaradi njune odsotnosti v času slovesnosti, sta ju zastopala slikarja Gabriel Steger in Elias Fürlich. Johannes Almenak se je rodil v letih 1640–45 ali malo pred tem, verjetno v Antwerpnu, njegova prva slikarska dela so nastala že pred letom 1670. Na začetku leta 1679 se je slikar mudil na Dunaju, v zgodnjih osemdesetih letih 17. stoletja pa je bil več let dejaven na Kranjskem. Ni znano, kdaj je slikar zapustil naše kraje in kam ga je vodila pot, gotovo pa je bil še dejaven v času nastanka slike *Potujoča muzikanta*, ki je posredno datirana 1684 (*ante quem non*).

**Uroš LUBEJ, The Painter Joannes Almenak
(Antwerpen ?, ca. 1640/45 – after 1684)**

Keywords: Almanach, Joannes Almenak, Frans de Neve II, Antwerp, Vienna, Ljubljana, pretzel, 17th Century Dutch and Flemish painting,

This article reveals the identity of the Flemish painter who until now was known only as Almanach, Allmenak from Antwerp, and Almenaco Belga, based on a document of a baptismal entry on 7 April 1679 in Vienna, where his first name is mentioned. The child's godfathers were the painters Joannes Almenak and Frans de Neve II. Due to their absences during the ceremony, they were represented by painters Elias Fürlich and Gabriel Steger. Johannes Almenak was born in 1640–45 or shortly before, probably in Antwerp, and his first paintings were created before 1670. The painter was in Vienna at the beginning of 1679, and in the early 1680s, he was active in Carniola for several years. It is not known when the painter left Slovenian lands or where his path led him, but he was certainly still active at the time of the creation of the painting *Two Travelling Musicians*, which is indirectly dated 1684 (*ante quem non*).

Enrico LUCCHESI, Risba Pietra Liberija za ljubljansko stolnico v Ameriki

Ključne besede: Pietro Liberi, risba, barok, beneška umetnost

Risba Benečana Pietra Liberija, ki prikazuje študijo treh angelov, je ohranjena v Eskenazi Museum of Art v Bloomingtonu, Indiana, ZDA. List je priprava zgornjega detajla oltarne slike sv. Miklavža med svetima Mohorjem in Fortunatom za ljubljansko stolnico (1674).

Enrico LUCCHESI, An American drawing by Pietro Liberi for the Ljubljana Cathedral

Keywords: Pietro Liberi, drawing, baroque, venetian art

A drawing by the Venetian Pietro Liberi, depicting a Study of Three Angels, is preserved at the Eskenazi Museum of Art in Bloomington, Indiana, USA. The sheet is preparatory to the upper detail of the altarpiece of St Nicholas between Saints Hermagoras and Fortunatus for the Ljubljana Cathedral (1674).

**Monika OSVALD, Giovanni Pacassi starejši († 1697) in veliki oltar
v Marijini cerkvi na Sveti Gori pri Gorici (pred 1686)**

Ključne besede: Giovanni Pacassi starejši (†1697), Leonardo Pacassi (†1697), Sveta Gora nad Gorico, Marijino Celje (Lig), Avber na Krasu, Goriška grofija

V Breviariju o zgodovini svetišča na Sveti Gori nad Gorico (1778) se je ohranil prepis predračuna za veliki marmorni oltar, ki ga je predložil Giovanni Pacassi starejši. Oltar je datiran pred 1686, saj so tega leta nanj prenesli Marijino milostno podobo. Ko je bilo

svetišče 1786 ukinjeno, so oltarno arhitekturo odkupili za Marijino Celje (Lig), tabernakelj pa za Avber na Krasu.

1.01 ORIGINAL SCIENTIFIC PAPER

Monika OSVALD, Giovanni Pacassi the Elder († 1697) and the Main Altar in the Marian Sanctuary of Sveta Gora pri Gorici / Monte Santo di Gorizia (before 1686)

Keywords: Giovanni Pacassi the Elder (†1697), Leonardo Pacassi (†1697), Sveta Gora nad Gorico / Monte Santo di Gorizia, Marija Celje (Lig), Avber na Krasu, County of Gorizia

In the Breviary on the history of the sanctuary of Sveta Gora nad Gorico / Monte Santo di Gorizia (1778) has been preserved a transcript of the price quotation for the marble main altar, submitted by Giovanni Pacassi the Elder. The altar is dated before 1686, since that was the year in which the image of Our Lady of Grace was placed to it. When the sanctuary was abolished in 1786, the altar structure was bought by Marija Celje (Lig) and the tabernacle by Avber na Krasu.

1.01 IZVIRNI ZNANSTVENI ČLANEK

Stefano ALOISI, Razmišljanja o nekaterih skulpturah v Furlaniji, pripisanih Giovanniju Bonazzi

Ključne besede: Furlanija, San Vito al Tagliamento, Udine, družina Altan, Giovanni Bonazza, Bortolo Cavalieri

Prispevek navaja razmišljanja o nekaterih skulpturah v Furlaniji (v San Vito al Tagliamento in v Vidmu), ki se povezujejo z Giovannijem Bonazzo in jih potrjujejo neobjavljeni arhivski dokumenti ter so tukaj pojasnjeni po kronološki plati. Poleg tega je postavljena hipoteza o morebitnem mladostnem sodelovanju kiparja z beneškim kamnosekom Bortolom Cavalierijem.

1.01 ORIGINAL SCIENTIFIC PAPER

Stefano ALOISI, Considerations on Some Sculptures in Friuli Ascribed to Giovanni Bonazza

Keywords: Friuli, San Vito al Tagliamento, Udine, Altan family, Giovanni Bonazza, Bortolo Cavalieri

This paper sets out considerations, confirmed by unpublished archive papers, on certain existing sculptures in Friuli, in San Vito al Tagliamento, and in Udine, referred to Giovanni Bonazza and clarified here in their chronology. In addition, the hypothesis is put forward of a possible youthful collaboration between the sculptor and the Venetian stonemason Bortolo Cavalieri.

Paolo GOI, Predlog za Bernarda Tabacca

Ključne besede: beneško kiparstvo 17.–18. stoletja, furlansko kiparstvo 17.–18. stoletja, Bernardo Tabacco, Francesco Tabacco

Kipar in altartist Bernardo Tabacco je deloval v Bassanu, Trevisu, Benetkah, Padovi pa tudi v Dubrovniku. Ta članek prispeva k boljšemu poznavanju delavnice z atribucijo novih del v Furlaniji in z noticami o njegovem bratu Francescu, njegovem sodelavcu.

Paolo GOI, On Bernardo Tabacco

Keywords: Venetian sculpture 17th–18th century, sculpture in Friuli 17th–18th century, Bernardo Tabacco, Francesco Tabacco

Sculptor and architect of altars, Bernardo Tabacco worked in Bassano, Treviso, Venice, Padua, as well as in Dubrovnik. This article contributes to improving the knowledge of the workshop with the attribution of new works in Friuli as well as with new documents about his brother Francesco, his collaborator.

Blaž KORPNIK, Nekaj novosti o kiparju Gregorju Božiču

Ključne besede: Barok, Božič Gregor, Claus Mark Anton, Gajšnik Janez Krstnik, Kompolje, Laško, Ljubljana, Loka pri Zidanem Mostu, Marx Andreas, Reiss Franc Krištof, Schoy Janez Jakob, Weissenkirchner Hans Adam, Wiederkehren Konstancija pl., Wintershofen Jožef Karel.

Prispevek obravnava baročnega kiparja Gregorja Božiča (o. 1676–1724). Kipar je živel in deloval v Laškem med letoma 1711 in 1724. Njegovo življenje slabo poznano, saj so arhivski viri, ki so na voljo, precej skopi s podatki. Med njimi prednjačijo zlasti matične knjige, za rekonstrukcijo njegovega opusa pa imamo na voljo le dva vira, ki izpričujeta njegovo avtorstvo. Kipar ima prepoznaven slogovni rokopis in ga lahko zato hitro ločimo od ostalih kiparjev.

Blaž KORPNIK, New Findings on the Sculptor Gregor Božič

Keywords: Baroque, Božič Gregor, Claus Mark Anton, Gajšnik Janez Krstnik, Kompolje, Laško, Ljubljana, Loka pri Zidanem Mostu, Marx Andreas, Reiss Franc Krištof, Schoy Janez Jakob, Weissenkirchner Hans Adam, Wiederkehren Konstancija pl., Wintershofen Jožef Karel.

The article discusses the baroque sculptor Gregor Božič (around 1676–1724). The sculptor lived and worked in Laško between 1711 and 1724. His life is poorly known, as the available archival sources are quite scarce with information regarding his day-to-day life. Among sources, the registry books are in the forefront, while there are only two sources that testify to his authorship. The sculptor has a recognizable stylistic handwriting and can therefore be quickly distinguished from other sculptors.

1.01 IZVIRNI ZNANSTVENI ČLANEK

**Metoda KEMPERL, Kanoniška hiša Ciril-Methodov trg 6
in arhitekt Candido Zulliani**

Ključne besede: arhitekt Candido Zulliani, kamnosek Franc Grumnik, kamnosek Karl Bombasi, Ljubljana, baročna arhitektura

V članku je predstavljena kanoniška hiša na Ciril-Methodovem trgu 6, katere obnovo so doslej pripisali ljubljanskemu arhitektu Candidu Zullianiju (1712–1769). Pregled knjigovodskih knjig ljubljanskega stolnega kapitlja je pokazal, da je bila hiša leta 1746 res obnovljena pod Zullianijevim vodstvom. Kamnoseške elemente na stavbi je izdelal kamnosek Karl Bombasi iz Ljubljane po Zullianijevih načrtih. Zullianiju so na podlagi omenjene dokumentirane rekonstrukcije pripisana tudi glavna pročelja s portali hiš na Ciril-Methodovem trgu 21, Novem trgu 2, Gosposki ulici 4 in Bregu 12.

1.01 ORIGINAL SCIENTIFIC PAPER

**Metoda KEMPERL, The Chapterhouse at Ciril-Methodov Trg 6
and the Architect Candido Zulliani**

Keywords: architect Candido Zulliani, stonemason Franc Grumnik, stonemason Karl Bombasi, Ljubljana, baroque architecture

The article presents the chapterhouse at Ciril-Methodov trg 6, whose reconstruction has, to date, been attributed to the architect Candido Zulliani from Ljubljana (1712–1769). A review of the accounting books of the Ljubljana Cathedral Chapter showed that the house was indeed reconstructed under Zulliani's direction in 1746. The building's stonework elements were made by the mason Karl Bombasi from Ljubljana according to Zulliani's plans. The main facades with portals of the houses at Ciril-Methodov trg 21, Novi trg 2, Gosposka ulica 4, and Breg 12 are also attributed to Zulliani based on the chapterhouse's documented reconstruction.

1.01 IZVIRNI ZNANSTVENI ČLANEK

**Polona VIDMAR, Portret Franca Antona grofa Schrattenbacha (1712–1783)
v Oaxaci**

Ključne besede: portretno slikarstvo, kavalirsko potovanje, 18. stoletje, Franc Anton Schrattenbach, Francesco Solimena

V članku je obravnavan portret mladega plemiča, ki je razstavljen v Museo de las culturas de Oaxaca v Mehiki. V muzeju je portretiranec identificiran kot član burbonske vladarske hiše, slika pa je pripisana Francescu Solimeni (1657–1747). Na podlagi napisa na portretu je avtorica v portretirancu prepoznala v Gradcu rojenega Franca Antona grofa Schrattenbacha (1712–1783) in obravnavala njegovo kavalirsko potovanje ter položaj v Neaplju, saj je bil nečak nekdanjega neapeljskega podkralja, Volfa Hanibala grofa Schrattenbacha. Pozornost je namenjena tudi različnim strategijam, ki so jih za pridobitev portreta med kavalirskim potovanjem uporabili Schrattenbach in njegova vrstnika in sorodnika, Ignac Marija II. grof Attems (1714–1762) in Ernest Henrik grof Wildenstein (1708–1768).

Polona VIDMAR, The Portrait of Franz Anton Count Schrattenbach (1712–1783) in Oaxaca

Keywords: portrait painting, Grand Tour, 18th century, Franz Anton Schrattenbach, Francesco Solimena

The article discusses a portrait of a young gentleman exhibited in the Museo de las Culturas de Oaxaca in Mexico. In the museum, the sitter is identified as a member of the House of Bourbon and the painting is attributed to Francesco Solimena (1657–1747). Based on the inscription on the portrait, the author identifies the sitter as Graz-born Franz Anton Count Schrattenbach (1712–1783), discusses the subject's Grand Tour and his position in Naples, being a nephew of the former Viceroy of Naples, Wolfgang Hannibal Count Schrattenbach. The paper draws attention to the various strategies for attending a portrait during Grand Tour, applied by Schrattenbach and his peers and relatives Ignaz Maria II Count Attems (1714–1762) and Ernst Heinrich Count Wildenstein (1708–1768).

Marjeta CIGLENEČKI, Avguštin Stegenšek – fotograf

Ključne besede: Avguštin Stegenšek, dokumentarna fotografija, dokumentiranje kulturne dediščine, fotografiranje cerkvenih zunanjščin in notranjščin, fotografiranje cerkvene opreme

Članek predstavlja Avguština Stegenška (1875–1920), enega pionirjev slovenske umetnostne zgodovine, kot fotografa. Fotoaparat je imel Stegenšek že med študijem v Rimu (1899–1902), kasneje pa je precej svojih prihrankov porabil za nabavo zanesljive foto opreme. Od 950 negativov, kolikor jih je leta 1920 evidentiral v njegovi zapuščini, se jih je ohranilo okrog 190 in nekaj dodatnih pozitivov. Vsi dokumentirajo umetnine, ki jih je raziskoval. Pri analizi Stegenškovih fotografij, objavljenih v njegovih dveh topografskih monografijah (iz let 1905 in 1909), članek pokaže, kako Stegenškove fotografije presega-jo raven zgolj dokumentiranja.

Marjeta CIGLENEČKI, Avguštin Stegenšek – Photographer

Keywords: Avguštin Stegenšek, documentary photography, documenting cultural heritage, taking photos of the church exteriors and interiors, taking photos of the church furnishing

The article presents Avguštin Stegenšek (1875–1920), one of the pioneers of Slovene art history, as a photographer. Stegenšek possessed a camera already while studying in Rome (1899–1902), later he spent a great amount of his savings to acquire reliable photo equipment. Out of 950 negatives, registered in his estate in 1920, around 190 and some additional positives have been preserved. All of them document the works of art he was researching. In analysing Stegenšek's photographs, published in his two topographical monographs (from 1905 and 1909), the article demonstrates how Stegenšek's photos exceed the level of mere documentation.

1.01 IZVIRNI ZNANSTVENI ČLANEK

Franci LAZARINI, Nekdanje evangeličansko župnišče v Radljah ob Dravi – neznano zgodnje delo Otta Bartninga

Ključne besede: evangeličanska sakralna arhitektura, Štajerska, Radlje ob Dravi, 20. stoletje, pročodrimsko gibanje, Otto Bartning

Članek obravnava stavbo nekdanjega evangeličanskega župnišča v Radljah ob Dravi, zgrajena leta 1912 po načrtih Otta Bartninga, ki je kasneje postal eden najvidnejših nemških arhitektov in se je specializiral prav za evangeličansko sakralno arhitekturo. Njegov slabo raziskani zgodnji opus je nastal v tesni povezavi s pročodrimskim gibanjem (Los-von-Rom-Bewegung), razširjenim v nacionalno mešanih predelih Avstro-Ogrske v prvih desetletjih 20. stoletja, ki se je zavzemalo za prestop nemško govorečega prebivalstva iz katoliške v evangeličansko vero. Zgradba kaže precejšnje podobnosti z drugimi sodanjskimi Bartningovimi župnišči, npr. v Peggau, Rottenmannu, Lipnici, Novém Městu pod Smrkem in do neke mere Kremsu.

1.01 ORIGINAL SCIENTIFIC PAPER

Franci LAZARINI, Former Evangelical Parson's House in Radlje ob Dravi – Unknown Early Work by Otto Bartning

Keywords: evangelical sacred architecture, Styria, Radlje ob Dravi (Mahrenberg), 20th century, Away from Rome Movement, Otto Bartning

The article discusses the building of former evangelical parson's house in Radlje ob Dravi (German: Mahrenberg), built in 1912 and designed by Otto Bartning, who later became a renown German architect, specialised in evangelical sacred architecture. His early mainly unresearched oeuvre, is connected to the Away from Rome movement (Los-von-Rom-Bewegung), widespread in the nationally mixed regions of Austria-Hungary in the first decades of the 20th century, which required the Germanophone population to convert from Catholicism to Protestantism. The edifice strongly resembles Bartning's other contemporary parson's houses, e.g. in Peggau, Rottenmann, Leibnitz, Nové Město pod Smrkem, and to some extent Krems.

1.01 IZVIRNI ZNANSTVENI ČLANEK

Katja MAHNIČ, Steletovo poročilo o varstvu spomenikov v prvem Zborniku za umetnostno zgodovino

Ključne besede: France Stelè, spomeniško varstvo, umetnostna zgodovina, konservatorstvo, stroka, konceptualni okvir

V prvem letniku *Zbornika za umetnostno zgodovino* je F. Stelè objavil dvodelni prispevek z naslovom *Varstvo spomenikov*. V prvem delu prispevka je uvodoma na kratko predstavil razvoj spomeniškega varstva v Sloveniji. Ta uvod je v historiografskem smislu izredno zanimiv iz več razlogov. Prispevek se osredotoča na v njem implicitno nakazano povezavo med spomeniškim varstvom in umetnostno zgodovino, kot jo je razumel in promoviral Stelè, ter spremembe njenega razumevanja v okviru kasnejšega razvoja spomeniškega varstva na Slovenskem. Izkaže se, da Stelè spomeniškega varstva ni razumel kot stroke, pač pa kot prizadevanje za doseg določenega cilja, ohranjanja spomenikov. Tisto, kar je dajalo tako vsebino kot strokovno podlago temu prizadevanju, je bila umetnostna zgodovina.

Za Steleta je bila torej umetnostna zgodovina tista, ki je določala predmet, metode in cilje delovanja spomeniškega varstva. V resnici je šlo torej za precejšnjo zožitev razumevanja spomeniškega varstva na varstvo pretežno umetnostnih spomenikov. Ta zožitev je imela pomemben vpliv na nadaljnji razvoj spomeniškega varstva na Slovenskem, ki se je po nekaj desetletjih znašlo pred nalogo utemeljevanja širitve področja svojega delovanja. Hkrati je Steletovo razumevanje spomeniškega varstva prineslo tudi umanjkanje razvoja prave spomeniškovarstvene teorije, razmisleka torej o temeljnih konceptih te dejavnosti, njenih ciljnih in metodah. Kljub kasnejši širitvi področja delovanja spomeniškega varstva, reorganizacije spomeniškovarstvene službe in vzpostavitve konservatorstva kot posebne stroke umetnostna zgodovina ohranja svojo ključno vlogo na področju spomeniškega varstva.

1.01 ORIGINAL SCIENTIFIC PAPER

Katja MAHNIČ, Stelè's Report on Monument Protection in the First Volume of *Zbornik za umetnostno zgodovino*

Keywords: France Stelè, monument protection, art history, conservation, profession, conceptual framework

In the first volume of *Zbornik za umetnostno zgodovino* [*Art History Journal*], France Stelè published a two-part article entitled *Varstvo spomenikov* [*Monument Protection*]. In the first part of the article, he briefly presented the development of monument protection in Slovenia. This introduction is incredibly interesting, historiographically speaking, for several reasons. This article will focus on the connection between monument protection and art history that is implicitly indicated in it, as it was understood and promoted by Stelè, and on how its perception changed in the subsequent development of monument protection in Slovenia. As it turns out, Stelè did not view monument protection as a profession but as an effort towards attaining a specific goal, i.e. monument conservation. The contents and technical basis of this effort were provided by art history. Therefore, in Stelè's opinion, art history was what defined the subject, methods and aims of the monument protection practice. In fact, he viewed monument protection much more narrowly as primarily the protection of artistic monuments. This narrow definition had a major impact on the further development of monument protection in Slovenia, which was confronted with the task of justifying the expansion of its operation a few decades later. Moreover, Stelè's understanding of monument protection also resulted in a lack of development of genuine monument protection theory, i.e. of contemplation about the basic concepts of this activity, its goals, and methods. Despite the subsequent expansion of monument protection's area of activity, the reorganization of the monument protection service, and the establishment of conservation as a special profession, art history has retained its vital role in the field of monument protection.

1.01 IZVIRNI ZNANSTVENI ČLANEK

Maja LOZAR ŠTAMCAR, Mladi Gojmir Anton Kos in srednjeevropsko oblikovanje pohištva v drugem in tretjem desetletju dvajsetega stoletja

Ključne besede: Gojmir Anton Kos, leta oblikovanja umetniške osebnosti, oblikovanje pohištva in notranje opreme, modernizem, artdeko, Dunaj, Berlin, Ljubljana

Gojmir Anton Kos ni bil samo eden najuglednejših slovenskih slikarjev, ampak tudi izreden oblikovalec pohištva in druge stanovanjske opreme. Pričujoča študija razkriva, kako se je vsestransko nadarjeni mladi Kos holistično umetniško formiral na Dunaju, v Berlinu

in Ljubljani. Že njegove prve zasnove za pohištvo in interierje so izdajale brezhibne proporce in skladnost rahločutno domiselnih form in barvnih shem v artdekojevskem smislu.

1.01 ORIGINAL SCIENTIFIC PAPER

Maja LOZAR ŠTAMCAR, Gojmir Anton Kos and the Furniture Design of the 1910s and 1920s

Keywords: Gojmir Anton Kos, formative years, furniture and interior design, Modernism, Art Deco, Vienna, Berlin, Ljubljana

Gojmir Anton Kos was not only one of the most prominent Slovenian painters, but was also an extraordinary furniture and interior designer. The study reveals the formative years of the all-round talented young Kos in Vienna, Berlin and Ljubljana. His earliest designs for furniture and interiors already clearly manifested a flawless command of proportions and harmony of the sensitively imaginative shapes and color schemes in the Art Deco spirit.

1.01 IZVIRNI ZNANSTVENI ČLANEK

Luca CABURLOTTO, Slovenija na plakatih zbirke Salce v Museo nazionale v Trevisu

Ključne besede: plakati, grafike, Slovenija, turizem, industrija, prireditve

V veliki zbirki plakatov, ki jo je ustvaril Ferdinando Salce, je veliko primerkov visoke grafične kvalitete, ki zadevajo Slovenijo in ki so jih ustvarili umetniki, kot so Ratomir Pesić, Janez Trpin, Eugen Šajn, Franz Lenhart, Peter Kocjančič, Ivan Pengov, Herman Hus, Božidar Jakac in drugi. Nastali so z namenom promocije turizma, industrije, prireditev in srečanj.

1.01 ORIGINAL SCIENTIFIC PAPER

Luca CABURLOTTO, Slovenia on the Posters of the Collection Salce at the Museo Nazionale in Treviso

Keywords: posters, prints, Slovenia, tourism, industry, events

The great collection of posters made by Ferdinando Salce includes many of high graphic quality concerning Slovenia drawn by artists as Ratomir Pesić, Janez Trpin, Eugen Šajn, Franz Lenhart, Peter Kocjančič, Ivan Pengov, Herman Hus, Božidar Jakac and others, to promote tourism, industries, events, meetings.

Špela GROŠELJ, Hagija Sofija – model za klasične osmanske in sodobne turške mošeje? Primer nove mošeje na trgu Taksim

Ključne besede: Hagija Sofija, Mošeja na Trgu Taksim, Mimar Sinan, nacionalna identiteta, arhitektura

V tradicionalni turški umetnostni zgodovini je dolgo veljalo, da so bile klasične osmanske mošeje, zgrajene v 16. stoletju, zgrajene po modelu Hagije Sofije. Arhitekt večine klasičnih osmanskih mošej je Mimar Sinan. V preteklosti so se v zgodovino pisju začeli pojavljati številni miti o arhitektu Sinanu in njegovem odnosu do Hagije Sofije. Mnogi miti so imeli politično osnovo in so skupaj s arhitekturo igrali pomembno vlogo pri oblikovanju nacionalne identitete Turčije. Hagija Sofija in Mimar Sinan sta še danes nabita s politično simboliko. Velja to tudi za novo mošejo na trgu Taksim?

Špela GROŠELJ, Hagia Sophia as Model for the Classical Ottoman and a Possible Model for Contemporary Turkish Mosques? An Example of the New Mosque on the Taksim Square

Keywords: Hagia Sophia, Taksim Square Mosque, Mimar Sinan, National Identity, Architecture

In traditional Turkish art history, it has long been defended that classical Ottoman mosques, built in the 16th century, were built on the model of Hagia Sophia. The architect of most classical Ottoman mosques was Mimar Sinan. Throughout history, many myths about the architect Sinan and his relationship to Hagia Sophia began to appear in historical texts. Many myths had a political basis and, together with architecture, played an important role in shaping Turkey's national identity. Hagia Sofia and Mimar Sinan are still charged with political symbolism today. Is it the same with the new mosque on Taksim Square?

Avtorji / Authors

STEFANO ALOISI

aloisi.stefano@gmail.com

LUCA CABURLOTTO

Soprintendente archivistico del Friuli Venezia Giulia
via Alessandro Lamarmora, 17
IT-34139 Trieste
luca.caburlotto@cultura.gov.it

DOC. DR. GAŠPER CERKOVNIK

Oddelek za umetnostno zgodovino,
Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani
Aškerčeva 2
SI-1000 Ljubljana
gasper.cerkovnik@ff.uni-lj.si

IZR. PROF. DR. MARJETA CIGLENEČKI

Krempljeva 9
SI-2250 Ptuj
marjeta.ciglenecki@gmail.com

PAOLO GOI

goi.paolo@gmail.com

ZASL. PROF. DDR. NATAŠA GOLOB

Oddelek za umetnostno zgodovino
Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani
Aškerčeva 2
SI-1000 Ljubljana
natasa.golob@ff.uni-lj.si

ŠPELA GROŠELJ

Ljubljana/Istanbul, doktorska študentka na Univerzi v Istanbulu
spela.groselj87@gmail.com

MAG. MOJCA JENKO

Narodna galerija
Puharjeva ulica 9
SI-1000 Ljubljana
mojca_jenko@ng-slo.si

PROF. DR. METODA KEMPERL

Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani
Kardeljeva ploščad 16
SI-1000 Ljubljana
metoda.kemperl@pef.uni-lj.si

BLAŽ KORPNIK
Mozirje

DRA. ANABELLE KRIŽNAR
Profesora Titular
Dpt. de Escultura e Historia de las Artes Plásticas
Facultad de Bellas Artes
Universidad de Sevilla
C/ Gonzalo Bilbao 7 y 9
ES-41003 Sevilla

Oddelek za umetnostno zgodovino
Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani
Aškerčeva 2
SI-1000 Ljubljana
akriznar@us.es

DOC. DR. FRANCI LAZARINI
Oddelek za umetnostno zgodovino
Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru
Koroška cesta 160
SI-2000 Maribor
franci.lazarini@um.si

Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta, ZRC SAZU
Novi trg 2
SI-1000 Ljubljana
franci.lazarini@zrc-sazu.si

DR. MAJA LOZAR ŠTAMCAR
Narodni muzej Slovenije
Prešernova 20
SI-1000 Ljubljana
maja.lozar@nms.si

DR. UROŠ LUBEJ
Ljubljana
uros.lubey@gmail.com

DR. ENRICO LUCCHESI
Dipartimento di Lettere e Beni Culturali
Università degli Studi della Campania Luigi Vanvitelli
Via Raffaele Perla, 21
IT-81055 Santa Maria Capua Vetere
enrico.lucchese@unicampania.it

DOC. DR. KATJA MAHNIČ
Oddelek za umetnostno zgodovino
Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani
Aškerčeva 2
SI-1000 Ljubljana
katja.mahnic@ff.uni-lj.si

DOC. DR. RENATA NOVAK KLEMENČIČ

Oddelek za umetnostno zgodovino
Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani
Aškerčeva 2
SI-1000 Ljubljana
renata.novakklemencic@ff.uni-lj.si

DR. MONIKA OSVALD

monika.osvald@gmail.com

DOC. DR. MIJA OTER GORENČIČ,

Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta, ZRC SAZU
Novi trg 2
SI-1000 Ljubljana
mija.oter@zrc-sazu.si

ALESSANDRO QUINZI

Musei Provinciali di Gorizia
Piazza Edmondo De Amicis, 2
IT-34170 Gorizia
alessandro.quinzi@regione.fvg.it

KATARINA RICHTER

Rateče 9
SI-4283 Rateče – Planica
katarina.richter9@gmail.com

DOC. DR. KATARINA ŠMID

Fakulteta za humanistične študije Univerze na Primorskem
Titov trg 5
SI-6000 Koper
katarina.smid@fhs.upr.si

PROF. DR. GUIDO TIGLER

Dipartimento di Storia, Archeologia, Geografia, Arte e Spettacolo
Università degli Studi Firenze
Via S. Gallo, 10
IT-50129 Firenze
guido.tigler@unifi.it

SARA TURK MAROLT

Oddelek za umetnostno zgodovino
Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani
Aškerčeva 2
SI-1000, Ljubljana
sara.turk@ff.uni-lj.si

PROF. DR. POLONA VIDMAR

Oddelek za umetnostno zgodovino
Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru
Koroška cesta 160
SI-2000 Maribor
polona.vidmar@um.si